ПОМНІКІ АРХЕАЛОГІІ

Усе 27 помнікаў археалогіі - 3-яй катэгорыі каштоўнасці

Назва, датаванне, фотаздымак гісторыка-культурнай каштоўнасці	Апісанне гісторыка-культурнай каштоўнасці	Адрас, месца знаходжання
1.-6. Стаянка-2,-3,-4,-5,-6,-7 (V тыс. да н.э. – бронзавы век) 	Крывінскі тарфянік – месца цэлага шэрагу старажытных паселішчаў узростам да 6 тыс. гадоў. На яго тэрыторыі знаходзяцца помнікі археалогіі – стаянкі Асавец 2,3,4,5,6,7. Большасць з іх даследаваў у 1968 г. М.М. Чарняўскі. На паверхні ўзгорка траплялíся крамяневыя прылады працы і кераміка, а ў торфе каля паўночна-ўсходняга падножжа – рэшткі драўляных збудаванняў. Археалагічныя раскопкі вядуцца і зараз пад кіраўніцтвам Максіма Міхайлавіча Чарняўскага. **Каардынаты:** **Асавец -2 54,91606 29,544388** **Асавец -3 54,920309 29,550032** **Асавец -4 54,916153 29,554152** **Асавец -5 54,919842 29,552385** **Асавец -6 54,921624 29,552621** **Асавец -7 54,913438 29,54548**	**в.Асавец,** 0,9-1,8 км на паўднёвы ўсход ад вёскі, на правым беразе р. Крывінка, побач з лесам, ва ўрочышчы Брускавішча і Дражня

7. Камень-следавік і крыніца, якая ўшаноўваецца 	Валун амаль круглай формы памерамі 1,46 х1,40 х 0,7 м. Крыніца размяшчаецца каля следавіка і займае невялікую плошчу. Следавік адносіцца да помнікаў тых часоў, калі панавалі язычніцкія вераванні. Ён – старажытны культавы помнік. Адбітак на камені нагадвае след чалавечай нагі і носіць назву “Божы слядок”. Каля следавіка размяшчаецца крынічка, якая ўшаноўваецца. Вада з яе лічыцца гаючай. Камень-следавік і крыніца ўшаноўваюцца як культавы помнік часоў язычніцтва на тэрыторыі сучаснага Бешанковіцкага раёна. **Каардынаты: 55,126741 29,886618**	**аг.Астроўна,** 0,8 км на ўсход ад аграгарадка, на левым беразе невялікай безыменнай рачулкі, якая ўпадае ў воз. Астроўна, ва ўрочышчы Божы Слядок, злева ад дарогі Н-2041 “Астроўна – Горкі”
8. Курганны могільнік-1 (2 насыпы) 	Вядомы з 1873 г. Абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. 2 насыпы размяшчаюцца ў аг.Бачэйкава на сядзібах па вул.Краўчанкі. **Каардынаты: 55,014887 29,151624**	**аг.Бачэйкава**, на агародзе зямельнага ўчастка па вул. Краўчанка, 3

9. Курганны могільнік-2 (2 насыпы)	Курганны могільнік-2 выяўлены і даследванны ў 2009 г. Ільюцік А.В. і Чарняўскім А. І., раскопкі не праводзіліся. Уяўляе сабой 2 насыпы акруглай формы (вышынёй 1,5 – 3 м, дыяметрам – да 12 м.). **Каардынаты: 55,009767 29,157461**	**аг.Бачэйкава**, на паўднёвы захад ад курганнага могільніка-1, на правым беразе р. Ула, 0,5 км на поўдзень ад моста, на могілках, якія размешчаны справа ад дарогі Н-2050 "Бачэйкава – Клешчына"
10. Гарадзішча Бортнікі-1	Выявіў і абследаваў у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. Пляцоўка памерам 28х30 м., вышыня над берагам каля 6 м.З паўднёвага боку прасочаны вал вышынёй 1,2 м. і прарэзаны ўваход шырынёй 4 м. **Каардынаты: 55,175666 29,21888**	**в.Бортнікі-1,** 1,4 км на паўднёвы ўсход ад вёскі, у лесе (паміж азёрамі Лешна і Плацішна)
11. Курган перыяду ранняга сярэднявечча, XII ст.	Выявіў і абследваў у 1981 годзе Э.М. Зайкоўскі. Дыяметрам 20 м., вышынёй 1,5 м. **Каардынаты: 55,176487 29,21432**	**в.Бортнікі-1,** 1,1 км на паўднёвы ўсход ад вёскі

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>12. Курганны могільнік перыяду ранняга сярэднявечча, X -XII стст.
 </td><td>Выявіў у 1955-56 гг. Л.В. Аляксееў, абследавалі ў 1967 г. Г.В. Штыхаў, у 1972 г. М.М. Чарняўскі. 2 курганы вышынёй каля 1,7 м., дыяметрам 11-12 м.

Каардынаты: 55,071632 29,261551</td><td>в.Давыдкавічы,
150 м ад паўночнай ускраіны вёскі, на левым беразе р. Свячанка, ля месца яе вытоку з возера Слабадское</td></tr>
<tr><td>13. Курганны могільнік перыяду ранняга сярэднявечча, IX - XIII стст.
 </td><td>Адкрыў і абследваў у 1972 г. М.М, Чарняўскі, у 1981 г. абследваў Э.М. Зайкоўскі.

Каардынаты: 55,033878 29,158259</td><td>в.Жарнасекава,
0,5 км на захад ад паўночнай ускраіны вёскі, на могілках, на правым беразе р. Ула</td></tr>
</table>

14. Курганны могільнік 	Адкрыў у 1955 г. Л.В.Аляксееў, абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. **Каардынаты: 55,125658 29,201416**	**в.Жданова,** 2 км на поўдзень ад вёскі, у лесе, злева ад дарогі ў в. Шапчына, на правым беразе р. Хоцінка, 0,45 км ад месца яе ўпадзення ў р. Ула, на поўнач ад вясковых могілак
15. Курганны могільнік 	Выявіў у 1966 г. Г.В.Штыхаў, абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. 30 насыпаў вышынёй 2,5-3 м, дыяметрам 12-15 м. **Каардынаты: 55,069795 29,965751**	**в.Замашэнне**, 0,3 км на поўнач ад вёскі, у лесе, абапал дарогі ў бок воз. Мошна, справа ад дарогі ў в. Жыгалы, за вясковымі могілкамі (некалькі насыпаў на могілках)

16. Гарадзішча 	Пляцоўка выцягнута з паўночнага захаду на паўднёвы ўсход, памерам 20 х 50 м. З поўдня прасочаны рэшткі вала. На пляцоўцы зафіксаваны культурны слой. Мясцовыя жыхары знаходзілі тут бітыя чарапкі і рэчы з жалеза. **Каардынаты: 55,058809 29,950581**	**в.Замашэнне,** 1,1 км на захад ад вёскі, злева ад дарогі Н-2006 “Пліса – Пясочнае”, у лесе, на левым беразе безназоўнага ручая, які ўпадае ў р. Чарнічанка

17. Курган, XII ст. 	Выявіў у 1959 г. Л.В.Аляксееў, абследавалі ў 1972 г. М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. Вышыня 1,5 м, дыяметр 10 м. **Каардынаты: 55,192052 29,235855**	**в.Зарэчча,** 0,1 км на поўдзень ад вёскі, на левым беразе р. Ула
18. Курганны могільнік, XII ст. 	Выявіў і абследаваў у 1981 годзе Э.М. Зайкоўскі. 2 насыпы, дыяметрам 10 м., вышынёй 1,5 м. **Каардынаты: 55,186249 29,211412**	**в.Зарэчча,** 1,5 км на паўднёвы захад ад вёскі
19. Гарадзішча жалезнага веку, V ст. да н.э. – V ст. н.э.	Помнік археалогіі выявіў і абследаваў у 1959 г. Л.В. Аляксееў, у 1981 г. – абследаваў Э.М. Зайкоўскі. У культурным пласце каля 1 м знойдзены фрагменты грубаляпной гладкасценнай керамікі жалезнага веку і косці жывёл. Пляцоўка амаль круглай формы,	**в.Застарынне**, 1,3 км на ўсход ад вёскі, на ўзгорку на левым беразе р. Свячанка (прыток р. Ула), побач з вясковымі могілкамі

	памерам 40х41 м, узвышаецца над наваколлем на 9 метраў. Валы і равы адсутнічаюць. **Каардынаты:**	
20. Курганны могільнік 	Вядомы з канца 19 ст. Абследаваў у 1956 г. Л.В.Аляксееў, у 1972 г. абследаваў М.М.Чарняўскі. Уяўляе сабой 8 насыпаў акруглай формы (вышынёй 0,8 – 1,0 м, дыяметрам – да 10,0 м.). **Каардынаты: 54,897471 29,406602**	**в.Крупеніна**, 1,7 км на паўднёвы захад ад вёскі, за 0,3 км на поўнач ад в. Доўгае, на паўночны захад ад дарогі М-3 “Мінск – Віцебск”, злева ад дарогі, якая адыходзіць тут у бок в. Лучкі (8 насыпаў вышынёй да 1 м, дыяметрам 9 м)
21. Курган, XIII ст.	Выявіў у 1956 г. Л.В. Аляксееў, абследавалі ў 1972 г. М.М.	**в.Прыгожае,** 0,5 км на ўсход ад

	Чарняўскі, у 1981 г. Э.М. Зайкоўскі. Дыяметр 24 м., вышыня 3,5м. **Каардынаты: 55,03619 29,156188**	паўночнага канца вёскі, за могілкамі, на левым беразе р. Ула.
22. Гарадзішча, VIII ст. да н.э. – IV ст. н.э. 	Помнік археалогіі абследвалі ў 1956-57 гадах Л.В.Аляксееў, у 1972 годзе М.М.Чарняўскі, у 1981 г. Э.М.Зайкоўскі. Знойдзены рэшткі ляпной керамікі днепра-дзвінскай культуры (8-7 стагоддзі да н. э.). Пляцоўка дыяметрам 38 м. Паўночны схіл стромкі, з поўдня прасочваюцца рэшткі рова, з усходу схілы разараны. **Каардынаты: 54,981315 29,622611**	**в.Рубеж,** 0,2 км на ўсход ад вёскі і ад дарогі Р-113 “Сянно – Бешанковічы – Ушачы”, на левым беразе р. Бярозка

23. Курганны могільнік, X-XIII стагоддзі 	Выявіў у 1929 г. І. Карандзей, абследваў ў 1972 годзе М.М.Чарняўскі. Раскопкі не праводзіліся. **Каардынаты: 55,225665 29,221347**	**в.Ульянаўка**, 0,4 км на паўднёвы захад ад вёскі, на левым беразе р. Ула, 1 км на паўднёвы захад ад моста цераз раку
24. Курганны могільнік (5 насыпаў) 	Адкрыў і ўпершыню абследаваў у 1956 г. Л.В.Аляксееў, 1981 г. абследаваў Э.М.Зайкоўскі. Уяўляе сабой 5 насыпаў, 4 з якіх круглай формы (вышынёй 1,8 м, дыяметрам 12 м.), 1 – доўгі (памерам 31х12х2 м.). 1 насып пашкоджаны ямамі скарбашукальнікаў. Астатнія ў здавальняючым стане. **Каардынаты: 55,225665 29,221347**	**в.Фролкавічы**, 0,5 км на паўночны захад ад паўднёва-заходняй ускраіны вёскі (машынны двор), на левым беразе р. Ула, злева ад лясной грунтавой дарогі, якая адыходзіць ад дарогі Р-114 “Гарадок – Ула - Камень”, 0,1 км ад моста цераз р. Ула, у бок в. Стаі

25. Курган, XII ст.	Адкрыў і абследваў у 1972 г. М.М.Чарняўскі. Вышыня 1,7 м, дыяметр 12 м. **Каардынаты: 55,20336 29,213333**	**в.Фролкавічы**, 0,9 км на паўночны-захад ад вёскі, на левым беразе р. Ула
26. Гарадзішча	Вядома з 1964 г., абследавалі ў 1972 г. М.М. Чарняўскі, у 1981 г. Э.М. Зайкоўскі. Пляцоўка памерам 68х48 м. выцягнута з поўдня на поўнач і ўзвышаецца над падножжам на 7-10м. З паўночнага боку – роў глыбінеей 2 м. і 2 валы вышынёй 2,1-2,5 м. Цяпер на пляцоўцы могілкі. **Каардынаты: 55,083607 29,732984**	**в.Чарнагосце**, 1 км на паўднёвы ўсход ад вёскі, 0,9 км на захад ад в. Беркава, на правым высокім беразе р. Чарнагосніца

27. Гарадзішча жалезнага веку, V ст. да н. э. – V ст. н. э. 	Гарадзішча вядома з 1969 г. (К.П.Шут. 1969, мал.8, № 190), абследаваў у 1972 г. Міхась Міхайлавіч Чарняўскі. Уяўляе сабой насып выцягнутай формы з паўночнага захаду на паўднёвы ўсход (вышынёй да 4,0 м, даўжынёй – да 40,0 м). **Каардынаты: 55,075156 29,346402**	**в.Янаўшчына**, 0,5 км на поўнач ад вёскі